

Stockholm 2014-10-31

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten

Miljödepartementets dnr M2014/1412/Nm

Svar på remiss; Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget att ta fram en strategi för miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö

SveMin är nationell branschförening för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett 50-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen.

SveMins synpunkter

SveMin har tagit del av utredningen och finner anledning att påpeka följande.

Överdriven påverkansbild

SveMin ifrågasätter innehållet i karta nr 7 (avsnitt 6.2 om verksamheter och aktörer i fjällområdet). Kartan visar beviljade undersökningstillstånd och deras potentiella påverkanszoner om 5 och 10 km. SveMin uppfattar att kartan ger en klart överdriven beskrivning (och därmed felaktig bild) av verkligheten. Innehållet i kartan kan uppfattas som att prospekteringsverksamhet normalt leder till miljöpåverkan inom ett område upp till 10 km från den plats där undersökningsarbetet bedrivs. Strategiförslaget saknar beskrivning eller hänvisning till underlag som visar att sådan påverkan uppstår. SveMin framhåller att undersökningsarbete bedrivs under relativt kort tid och normalt har liten påverkan på såväl omgivande naturmiljö som på andra näringars förutsättningar att bedriva verksamhet.

Även karta nr 6 (beviljade bearbetningskoncessioner och potentiella påverkanszoner) ger en otydlig bild av förväntad omgivningspåverkan. Som det konstateras i strategiförslaget (sid. 37) är det få undersökningstillstånd som leder till öppnande av en ny gruva. På samma sätt är det långt ifrån alla beviljade bearbetningskoncessioner som resulterar i gruvdrift. Som framgår av strategiförslaget (sid. 37) är det vanligast att exploatering sker genom utökad produktion i befintliga gruvor eller återupptagen drift av nedlagda gruvor. I detta sammanhang bör tilläggas att på många håll är gruvverksamhet en integrerad och självklar del kulturen och landskapet. I vissa områden har gruvverksamhet bedrivits under lång tid (i vissa fall över 100 år).

Sammanfattningsvis måste påpekas att även om illustrationerna möjligen avser att beskriva vilken eventuell påverkan som nu beviljade undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner *kan leda till* om de utvecklas till gruvor ges en totalt sett överdriven och missvisande bild över den

potentiella areella påverkan på landskapet och miljöpåverkan som eventuell framtida gruvverksamhet förväntas få.

Miljömålets förhållande till vissa rättsliga förutsättningar

Utvinning i områden som i sin helhet är av riksintresse

SveMin vill påpeka att gruvdrift kan vara tillåten inom bland annat obrutet fjäll om det finns särskilda skäl (4 kap. 1 § 2 st. miljöbalken). Det finns alltså en lagstadgad och mycket viktig skillnad i förhållande till andra exploateringsföretag. Detta betydelsefulla förhållande berörs inte i strategiförslaget. Etablering av gruvor i obrutet fjällområde är givetvis undantag och inte regel. Mot bakgrund av denna specialreglering avseende utvinning är det enligt SveMin inte korrekt att bedöma gruvor på samma sätt som andra näringar. Det är viktigt att befintlig specialreglering för utvinning belyses i samband med översynen av hur miljömålet Storslagen fjällmiljö ska uppnås för att undvika att det förslås åtgärder i strid med gällande rätt.

Förprövning av gruvrelaterad verksamhet

SveMin anser att strategiförslaget tydligare bör belysa att gruvverksamhet, till skillnad från många andra verksamheter inom de aktuella fjällområdena, föregås av ingående tillståndsprövning enligt framförallt miljöbalken men även minerallagen och plan- och bygglagen. I samband med en miljöbalksprövning genomförs omfattande utredningar och lämnas detaljerade beskrivningar av verksamhetens miljökonsekvenser och dess påverkan på landskapsbild, konkurrerande markanvändning och/eller bevarandeändamål, djur och växter, vatten och luftmiljö m.m.

Genom den förprövning som sker innan ny eller utökad gruvdrift tillåts finns förutsättningar att bedöma vilken påverkan som den planerade verksamheten kommer att ha på det område som berörs och på konkurrerande intressen. Detta kan även sättas i relation till berörda miljömål. Under processens gång har berörda parter och myndigheter möjlighet att lämna synpunkter på ansökans innehåll och även att yttra sig ifråga om tillståndsfrågan. Om tillstånd så småningom meddelas kommer verksamhetens utformning och drift att regleras genom begränsningar i tillståndet och villkor avseende vilken omgivningspåverkan som är tillåten.

SveMin anser sammanfattningsvis att det genom befintliga regler redan finns goda förutsättningar att bedriva tillståndspliktiga verksamheter såsom gruvverksamhet så att miljömålen kan uppnås inom ett realistiskt tidsperspektiv. Problem uppstår snarast vid olika målkonflikter, som kan leda till svåra avvägningar i avsaknad av rättslig eller politisk vägledning. Det är en brist att detta inte beskrivs på ett rättvisande och tydligt sätt i strategiförslaget.

Etappmål om anspråk på fjällområdet; underlag för det fortsatta arbetet

SveMin anser att Sveriges mineralstrategi bör tilläggas att ingå som underlag i det fortsatta arbetet om hur miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö ska uppnås (jfr. avsnitt 7.2.5, sid. 60 f.).

Stockholm, dag som ovan

SveMin, genom

Kerstin Brinnen, branschjurist

Anders Lundkvist, gm. Kerstin Brinnen e.o.

Anders Lundkvist, energi- och miljöansvarig